

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de către Ludmila Obada,
reprezentată de avocata Daniela Moraru,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către
Ludmila Obada împotriva lui Viorel Guzun, intervenient accesoriu Direcția Socială
și Protecția Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-318/24
NR. PIGD 2-23150728-01-2r-26072024)*

Restituirea cererii de apel. Apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței
de apel din încheierea de nu dat curs a cererii de apel emisă în conformitate cu
art. 368 alin. (1) din CPC.

Judecătoria Orhei, sediul Central, jud. V. Cupcea,
Curtea de Apel Chișinău, jud. A. Panov, N. Mămăligă, A. Malîi,

10 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Ludmila Obada, reprezentată de avocata Daniela Moraru,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 octombrie 2023, Ludmila Obada, reprezentată de avocata Daniela Moraru, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Viorel Guzun, intervenient accesoriu Direcția Socială și Protecția Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată.

2. Prin hotărârea din 14 februarie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Ludmila Obada împotriva lui Viorel Guzun, intervenient accesoriu Direcția Socială și Protecția Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d. 80, 87-90 recto-verso).

3. La 16 februarie 2024, Ludmila Obada, reprezentată de avocata Daniela Moraru, a depus prin intermediul poștei electronice cerere de apel împotriva hotărârii din 14 februarie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă acțiunea (f.d. 83, 84).

4. Prin încheierea din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de avocata Daniela Moraru în interesele apelantei Obada Ludmila împotriva hotărârii din 14 februarie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și i s-a acordat termen de 10 zile calendaristice de la recepționarea prezentei încheieri pentru lichidarea neajunsurilor, și anume prezentarea cererii de apel motivate, precum și prezentarea originalului dovezii de achitare a taxei de stat în cuantum de 212,50 de lei și a taxei de timbru în sumă de 200 de lei. Totodată, s-a explicat că, în cazul neînlăturării neajunsurilor la cererea de apel în termenul stabilit de instanță, cauza va fi examinată în ordine de apel, iar în caz de neîndeplinire a indicațiilor din prezenta încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 97-99)

5. Prin încheierea din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de apel depusă de avocata Daniela Moraru în interesele apelantei Ludmila Obada, împotriva hotărârii din 14 februarie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central și s-a remis apelantei cererea de apel cu toate documentele anexate (f.d. 102-105).

6. La 08 iulie 2024, Ludmila Obada, reprezentată de avocata Daniela Moraru, a depus prin intermediul poștei electronice recurs împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea încheierii instanței de apel cu

trimiterea cauzei spre judecare la etapa primirii cererii de apel (f.d. 107, 108-109 recto-verso).

7. În susținerea recursului, reprezentanta recurenteii, avocata Daniela Moraru a declarat că nu a recepționat prin e-mail încheierea din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu i s-a dat curs cererii de apel, iar la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma recepționarea acestui act judecătoresc de dispoziție.

8. Totodată, a invocat că, deși, în cererea de chemare în judecată, cât și în materialele ale dosarului, este indicată și adresa de e-mail a Ludmilei Obada, Curtea de Apel Chișinău nu a expediat și în adresa acesteia copia încheierii din 16 mai 2024.

9. În opinia reprezentantei recurenteii, în speță, restituirea neîntemeiată a apelului constituie și o încălcare a prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, care garantează oricărei persoane dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 425 din Codul de procedură civilă prevede următoarele:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

11. Art. 427 alin. (1) lit.a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea”

12. Art. 10 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează că:

„sanțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.”

13. Art. 16 din Codul de procedură civilă statuează că:

„neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.”

14. Art. 75 alin. (1) și (4) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„în proces civil, persoanele fizice își pot apăra interesele personal, prin avocat sau avocat stagiar. Participarea personală în proces nu face ca persoana fizică să decadă din dreptul de a avea avocat.

Actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.”

15. Modalitatea de comunicare al actului de procedură, noțiunea termenului procesual precum și efectul expirării acestui termen sunt reglementate de prevederile

art. 100 alin. (1¹), art. 110, art. 111 alin. (1)-(2), art. 113 din Codul de procedură civilă și sună în modul următor:

„Cererea de chemare în judecată și actele de procedură ale instanței de judecată se comunică autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, la care aceștia sunt conectați prin adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată, în mandatul de avocat, în alte acte ce atestă utilizarea poștei electronice. Actele de procedură expediate prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor se consideră comunicate.

Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța judecătorească (judecător).”

16. Art. 364 alin. (1) și 365 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă stipulează că:

„Cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.”

„... în cererea de apel se indică *inter alia* motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul.”

17. Art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că:

„Dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat și/sau a taxei de timbru, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.”

18. Art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă relevă că:

„Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art.368 alin.(1)...”

MOTIVAREA INSTANȚEI

19. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, potrivit scrisorii de expediere a actului judecătoresc cu nr. 4301, copia încheierii motivate din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată în adresa recurentei și a reprezentantului acesteia pentru notificare la 18 iulie 2024 (f.d. 106), însă, din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când încheierea instanței de apel a fost comunicată efectiv recurentului. Astfel, se

consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal, deoarece cererea de recurs a fost depusă electronic la 08 iulie 2024.

20. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta argumentele reprezentantei recurente, avocatei Daniela Moraru, precum că nu a recepționat prin e-mail încheierea din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care nu i s-a dat curs cererii de apel, iar la materialele cauzei lipsesc probe care ar confirma recepționarea acestui act judecătoresc de dispoziție.

21. Or, conform extrasului din poșta electronică cu adresa „danu.blanovschi@justice.md”, încheierea Curții de Apel Chișinău prin care nu s-a dat curs apelului a fost notificată la 23 mai 2024 reprezentantei recurente Ludmila Obada, avocatei Daniela Moraru, la adresa de e-mail indicată de către aceasta în mandatul de avocat, în cererea de chemare în judecată și în cererea de apel (f.d. 3, 4, 83, 84).

22. La capitolul, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție nu poate accepta ca viabil argumentul din recurs, precum că instanța de apel nu a expediat copia încheierii din 16 mai 2024, prin care nu s-a dat curs cererii de apel, inclusiv și apelantei Ludmila Obada, adresa de e-mail a căreia este indicată în cererea de chemare în judecată. Or, această încheierea din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată în mod electronic reprezentantei Ludmillei Obada, avocatei Daniela Moraru. Iar, prin prisma art. 100 alin. (1¹) din Codul de procedură civilă, comunicarea copiei încheierii din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău reprezentantei Ludmillei Obada, avocatei Daniela Moraru, acoperă viciul de necomunicare a acestui act de procedură nemijlocit apelantei.

23. Respectiv, în condițiile speței, termenul de procedură acordat de Curtea de Apel Chișinău apelantei pentru înlăturarea neajunsurilor la declararea apelului a început să curgă din ziua imediat următoare zilei calendaristice când încheierea de a nu da curs cererii de apel a fost notificată reprezentantului său, adică din 24 mai 2024, iar ziua limită de îndeplinire a acestui act de procedură fiind ziua de 03 iunie 2024, ora 24:00.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție învederează că termenul acordat de instanța de apel întru înlăturarea neajunsurilor ce au servit temei pentru a nu da curs cererii de apel este unul imperativ și peremptoriu, recurente și reprezentantei acesteia revenindu-i obligația pozitivă de a se conforma întocmai dispozițiilor instanței de apel și a lichida aceste neajunsuri, în caz contrar, intervenind *uno ictu*, cu titlu de sancțiune procedurală restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă.

25. La caz, însă, apelantul Ludmila Obada și reprezentantul acesteia, avocata Daniela Moraru, nu s-au conformat obligațiilor impuse de lege și de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16 mai 2024 și nu au prezentat instanței cererea de apel care să corespundă condițiilor prevăzute la art. 364 și 365, precum și nu au prezentat dovada de plată a taxei de stat și a taxei de timbru.

26. Astfel, se constată că, în condițiile speței, apelanta Ludmila Obada și reprezentanta acesteia, avocata Daniela Moraru, nu au înlăturat neajunsurile la declararea apelului împotriva hotărârii din 14 februarie 2024 a Judecătorei Orhei, sediul Central, în interiorul termenului acordat de Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 16 mai 2024. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că instanța de apel just și temeinic a restituit cererea de apel.

27. Instanța de recurs notează că, apelanta și reprezentanta acesteia, fiind interesate în soarta soluționării prezentului litigiu, urmau să întreprindă măsurile necesare de a proteja dreptul lor de acces la instanță, prin executarea încheierii din 16 mai 2024 a Curții de Apel Chișinău, cu prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de plată a taxei de stat și a taxei de timbru în interiorul termenului-limită acordat de instanța de apel pentru lichidarea neajunsurilor la depunerea cererii de apel.

28. Jurisprudența CtEDO reiterează obligația părții de a lua măsurile necesare pentru protecția drepturilor sale de acces la justiție, inclusiv prin manifestarea diligenței în exercitarea drepturilor sale procedurale și a interesului față de soarta dosarului vizat (cauza van Harn vs. Germania, hotărâre din 11 septembrie 2007, cauza Pîrnău ș.a. vs. Republica Moldova, hotărâre din 31 ianuarie 2012 și cauza SA Universul vs. Republica Moldova, hotărâre din 10 iulie 2012).

29. Totuși, „dreptul la o instanță” nu este absolut. Acesta poate fi, prin natura sa, supus limitărilor, deoarece dreptul de acces, prin sine, cere reglementare din partea statului. Garantând părților în litigiu un drept efectiv de acces la o instanță care să hotărască asupra „drepturilor și obligațiilor lor cu caracter civil”, articolul 6 § 1 acordă statului dreptul de a alege liber mijloacele care să fie utilizate în acest scop.

30. În acest sens, Curtea Europeană a statuat că restricția impusă accesului la o instanță judecătorească sau un tribunal nu va fi compatibilă cu articolul 6 § 1, decât dacă aceasta urmărește un scop legitim și există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit (a se vedea, Tinnelly & Sons Ltd and Others și McElduff and Others vs. the United Kingdom, hotărârea din 10 iulie 1998).

31. Conjunctura relevată profilează faptul că Ludmila Obada și reprezentanta acesteia, avocata Daniela Moraru, nu au dat dovadă de diligență și interes suficient la utilizarea căilor procedurale de atac a hotărârii judecătorești.

32. În baza celor constatate, Completul de judecată notează că există o proporționalitate rezonabilă între mijloacele folosite și scopul legitim urmărit în situația în care nu a fost efectuată înlăturarea neajunsurilor stabilite în termenul acordat, iar soluția instanței de restituire a apelului nu poate fi privită, în principiu, ca o restricție asupra dreptului de acces la un tribunal.

33. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, soluția emisă de către instanța de apel este una întemeiată legal și în corespundere cu circumstanțele

cauzei, or, argumentele și probele invocate în susținerea cererii de recurs sunt contrare legislației procesuale și lipsite de relevanță.

34. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge recursul declarat de către Ludmila Obada, reprezentată de avocata Daniela Moraru, împotriva încheierii din 25 iunie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni